

begrepp

- Hur ofta val i Sverige?

Var fjärde år, den andra söndagen i september, (om 2 år)

Mandat:

Är en plats i riksdagen (av de 349 platserna)

Valkrets:

Att Sverige är indelat i 29 val områden, och där varje område har proportionellt olika andel mandat till riksdagen beroende av områdets befolkningsstorlek.

Begrepp

- Valsedel:

En ”lapp där det står parti och namn på kandidaterna, som den som röstar sedan kryssar i.

Personval:

Att väljaren kryssar i den person från partiet som den helst vill ska sitta i riksdagen.

4:a procent-spärren.

Att ett parti måste få minst 4a procent för att få en plats i riksdagen.

Vad behövs för att ett land ska få kalla sig demokratiskt?

- Allmän rösträtt för medborgare över 18 år.
- Rättsäkerhet, alla vet vilka rättigheter och skyldigheter som gäller.
- Yttrandefrihet och tryckfrihet.
- Som i sin tur hänger ihop med att det inte finns censur. (att ledaren tar bort åsikter, ideèr som ledaren inte gillar.

Vilka är för och nackdelarna med majoritetsprincipen?

Majoritetsprincipen.

- Alla i klassen räcker upp handen. Det förslag som får flest röster vinner.

PLUS:

- + Majoriteten (de som är flest får igenom sin vilja)
- + Ett enkelt och effektivt sätt att fatta ett beslut där alla får säga sitt.

MINUS:

- Tänk om ena sidan har 51% andra 49%, många som inte får sin vilja igenom då!
- Tänk om det som majoriteten beslutar är diskriminerande mot de i minoritet?
- Tänk om majoriteten inte har kunskaper i det de beslutar om? folket vet kanske inte bättre än experterna?

Två alternativ till majoritetsprincipen. Men är de demokratiska egentligen?

- Teknokrati:

- De mest kunniga (experterna) i varje land kan styra så att alla beslut blir bäst.

Problem? Kan vi lita på experterna? Folket får ingen röst (ingen demokrati)

Även i en representativ demokrati använder ju regeringen experthjälp för att fatta sina beslut. Experterna hjälper men bestämmer inte!

- Meritokrati:

System som bygger på att den som är mest begåvad har fler röster.

Utbildning och prestationer ger fler röster.

Problem: Vem ska avgöra vem och vilka som har meriter?

Vem ska avgöra vilka meriter som ska väga tyngs?

Matte? Språk? Bild? Programmering?

Diskriminerande, att vara begåvad kan vara ärftligt, orättvist mot de som haft det tufft i skolan.

Direkt demokrati

- När beslutet fattas direkt av folket.

-folkomröstning i Sverige

Vänster-högertrafik, kärnkraft, Eu.

I Schweiz röstar medborgaren ca 12 gånger per år om olika frågor.

Exempel: Alla elever samlas i gymnasalen och räcker upp handen kring det beslut som ska fattas.

Representativ demokrati

- När folket utser representanter. (tex partiledamöter till riksdagen)
- Vanligaste formen av demokrati.
- Att vi röstar på parti-representanter som sitter i riksdagen.
- Exempel: Klassen utser två elevrådsrepresentanter. Som i sin tur sitter i elevrådet och för klassens talan.

